

Nous mediterranis (I): «Aquella primera oració de fill de Déu»

El sentit de la filiació divina ho canvia tot, com va canviar la vida de sant Josepmaria quan va descobrir inesperadament aquest Mediterrani.

18/09/2017

«Són moments, filles i fills meus, per endinsar-nos més i més per camins de contemplació al mig del món» [1]. Amb aquestes paraules el prelat de l'Opus Dei assenyala una de les

prioritats del moment actual.

L'apostolat dels cristians és avui, com sempre, «una superabundància de la nostra vida interior» [2]. D'una banda, perquè consisteix a comunicar precisament aquesta Vida; de l'altra, perquè per proposar la fe al món cal comprendre-la i viure-la en profunditat. Es tracta, en definitiva, com ens va indicar sant Josepmaria, de «aprofundir en la pregonera de l'Amor de Déu, per poder, així, amb la paraula i amb les obres, mostrar-lo als homes.» [3]

Aquest camí *cap endins* té una peculiaritat. No transita d'un lloc conegut a un altre desconegut: consisteix més aviat en aprofundir en el que ja es coneix, en el que sembla obvi, de tan sentit. Aleshores, es descobreix alguna cosa que, en realitat, se sabia, però que ara es percep amb una força i una profunditat nova. Sant Josepmaria es refereix a aquesta experiència

parlant de diferents «Mediterranis» que es van anar obrint davant els seus ulls de manera inesperada. Així ho exposa, per exemple, a Forja:

«En la vida interior, com en l'amor humà, cal ser perseverant. Sí, has de meditar moltes vegades els mateixos arguments, i insistir-hi fins que descobreixis un nou Mediterrani.

—¿I com és que no he vist abans això tan clar?, et preguntaràs, sorprès. —Ben senzill, perquè a vegades som com les pedres, que deixen relliscar l'aigua, sense absorbir-ne ni una gota.

—Per això, cal tornar a discórrer sobre les mateixes coses, que no són les mateixes!, per amarar-nos de les benediccions de Déu» [4].

«Discórrer sobre les mateixes coses» per intentar obrir-nos a tota la seva riquesa i descobrir així «que no són les mateixes!» Aquest és el camí de

contemplació al qual som cridats. Es tracta de solcar un mar que, a primera vista, no té res de nou, perquè ja forma part del nostre paisatge quotidià. Els romans anomenaven al Mediterrani *Mare nostrum*: es tractava del mar conegut, del mar amb el qual convivien. Sant Josepmaria parla de descobrir Mediterranis perquè, quan ens endinsem en els mars que creiem conèixer bé, se'ns obren horitzons amplis, insospitats. Podem dir llavors al Senyor, amb paraules de santa Caterina de Siena: «ets com un mar profund, en el qual com més cerco més trobo, i com més trobo més et busco» [5].

Aquests descobriments responen a llums que Déu dóna quan i com vol. Amb tot, la nostra consideració pausada ens posa en disposició de rebre aquestes llums del Senyor. «I com aquell que primer era a les tenebres i després veu de sobte el sol

que l'il·lumina la cara, i distingeix clarament el que fins llavors no veia, de la mateixa manera el que rep l'Esperit Sant resta amb l'ànima il·luminada» [6]. En els següents articles repassarem alguns d'aquests Mediterranis que sant Josepmaria va descobrir en la seva vida interior, per aprofundir amb ell «en la pregonera de l'Amor de Déu».

Abba Pater!

Algunes llums de Déu van marcar de manera indeleble l'esperit que Déu va transmetre a sant Josepmaria. Una d'elles troba ressò en aquell crit de l'apòstol sant Joan: «Mireu quina prova d'amor ens ha donat el Pare Déu ens anomena fills seus, i ho som!» (1Jn 3,1). De manera semblant, el descobriment que va fer sant Josepmaria va desembocar en un clam ple de joia. Va ser una troballa inesperada, la sobtada obertura d'un panorama que es trobava en realitat

com amagat en alguna cosa que coneixia bé. Era la tardor de 1931; ho recordava molts anys després: «Us podria dir fins quan, fins al moment, fins on va ser aquella primera oració de fill de Déu. Vaig aprendre a anomenar Pare, en el Parenostre, des de nen; però sentir, veure, admirar aquest voler de Déu que siguem fills seus..., al carrer i en un tramvia -una hora, hora i mitja, no ho sé; *Abba, Pater!*, havia de cridar» [7].

En els mesos següents, sant Josepmaria va tornar repetidament sobre aquest punt. En el recés que va fer un any més tard, per exemple, apuntava: «Dia primer. Déu és el meu Pare. -I no surto d'aquesta consideració»[8]. El dia sencer considerant la Paternitat de Déu! Encara que d'entrada una contemplació tan dilatada en el temps pugui sorprendre'ns, de fet assenyala la profunditat amb què va calar en ell l'experiència de la filiació

divina. També la nostra primera actitud, en l'oració i, en general, al adreçar-nos a Déu, ha de xifrar-se en un confiat abandó i agraïment.

Perquè el nostre tracte amb Déu adquireixi aquesta manera, convé descobrir personalment, un cop més, que Ell ha volgut ser Pare nostre.

Qui és Déu per a mi?

Com sant Josepmaria, potser vam aprendre sent molt petits que Déu és Pare, però potser ens queda un bon tros de camí per viure la nostra condició de fills en tota la seva radicalitat. Com podem facilitar aquest descobriment?

En primer lloc, per descobrir la paternitat de Déu, cal restaurar moltes vegades la seva autèntica imatge. Qui és Ell per a mi? De manera conscient o inconscient, hi ha qui pensa en Déu com Algú que imposa lleis i anuncia càstigs per als qui no les compleixin; Algú que

espera que s'acati la seva voluntat i s'enfureix davant la desobediència; en una paraula, un Amo del qui nosaltres no seríem més que súbdits involuntaris. En altres casos -passa també a alguns cristians-, Déu és percebut fonamentalment com el motiu pel qual cal portar-se bé. Es pensa en Ell com la raó per la qual cada un es mou cap a on realment no vol, però ha d'anar. No obstant això, Déu «no és un dominador tirànic, ni un jutge rígid i implacable: és el nostre Pare. Ens parla dels nostres pecats, dels nostres errors, de la nostra manca de generositat: però és per deslliurar-nos-en, per prometre'ns la seva Amistat i el seu Amor»[9].

La dificultat per percebre que «Déu és Amor» (1Jn 4,8) es deu a vegades també a la crisi que travessa la paternitat en diversos països. Potser ho hem comprovat en parlar amb amics o companys: el seu pare no els

genera bons records, i un Déu que és Pare no els sembla particularment atractiu. Al proposar-los la fe, és bo ajudar-los a veure com el seu dolor per aquesta manca mostra fins a quin punt porten la paternitat inscrita al cor: una paternitat que els precedeix i que els crida. Un amic, un sacerdot, poden ajudar-los amb la seva proximitat a descobrir l'amor del «Pare de qui rep el nom tota família, tant al cel com a la terra» (Ef 3,15), i a experimentar aquesta tendresa també en la «vocació de custodiar» [10] que batega dins de cada un, i que s'obre camí en el pare o la mare que ells mateixos ja són, o que volguessin ser un dia. Així poden anar descobrint al fons de la seva ànima l'autèntic rostre de Déu i la manera en què els seus fills som cridats a viure, sabent-nos mirats per Ell amb infinit afecte. En efecte, un pare no estima el seu fill pel que fa, pels seus resultats, sinó senzillament perquè és el seu fill. Alhora, el llança

al món i procura treure el millor d'ell, però sempre partint del molt que val als seus ulls.

Pot servir-nos considerar-ho, en particular, en els moments de fracàs, o quan la distància entre la nostra vida i els models que ens presenta el món en què vivim ens portin a tenir una baixa consideració de nosaltres mateixos. «Aquesta és la nostra "alçada", aquesta és la nostra identitat espiritual: som els fills estimats de Déu, sempre (...). No acceptar-se, viure descontents i pensar en negatiu significa no reconèixer la nostra identitat més autèntica: és com girar-se quan Déu vol fixar els ulls en mi; significa voler impedir que es compleixi el seu somni en mi. Déu ens estima tal com som, i no hi ha pecat, defecte o error que el faci canviar d'idea»[11].

Adonar-nos que Déu és Pare va de la mà amb deixar-nos mirar per Ell com

a fills molt estimats. D'aquesta manera, comprenem que la nostra vàlua no depèn d'allò que tinguem - els nostres talents- o del que fem -els nostres èxits-, sinó de l'Amor que ens ha creat, que ha somiat amb nosaltres i ens ha afirmat «abans de la fundació del món»(Ef 1,4). Davant la idea freda de Déu que es fa de vegades el món contemporani, Benet XVI va voler recordar des de l'inici del seu pontificat que «no som el producte casual i sense sentit de l'evolució. Cada un de nosaltres és el fruit d'un pensament de Déu. Cada un de nosaltres és estimat, cadascú és estimat, cadascú és necessari»[12]. De veritat incideix aquesta idea en la nostra vida diària?

La confiada esperança dels fills de Déu

Sant Josepmaria recordava sovint als fidels de l'Opus Dei que «el fonament de la nostra vida espiritual és el

sentit de la nostra filiació divina» [13]. Ho comparava al «fil que uneix les perles d'un gran collaret meravellós. La filiació divina és el fil, on es van enllaçant totes les virtuts, perquè són virtuts de fill de Déu»[14]. Per això, és crucial demanar a Déu que ens obri aquest Mediterrani, que sosté i dóna forma a tota la nostra vida espiritual.

El fil de la filiació divina es tradueix en «una actitud quotidiana d'abandonament esperançat» [15], una actitud que és pròpia dels fills, especialment quan són petits. Per això, en la vida i en els escrits de sant Josepmaria, la filiació divina anava sovint unida a la infància espiritual. Certament, què li importen les successives caigudes al nen que està aprenent a anar amb bicicleta? No tenen cap valor, mentre vegi el seu pare a prop, animant-lo a tornar a intentar-ho. En això consisteix el seu

abandó esperançat: «El papa diu que puc ... som-hi!».

Saber-nos fills de Déu és també la seguretat sobre la qual recolzar-nos per dur a terme la missió que el Senyor ens ha confiat: «Al llarg dels anys, he intentat recolzar-me sense defallences en aquesta joiosa realitat. La meva oració, davant qualsevol circumstància, ha estat la mateixa, en tons diferents. Li he dit: Senyor, Vós m'heu posat aquí; Vós m'heu confiat això o allò, i jo confio en Vós. Sé que sou el meu Pare, i sempre he vist que els petits estan absolutament segurs dels seus pares»[16]. No podem negar que hi haurà dificultats. Però les encararem des de la consciència que, passi el que passi, aquest Pare totpoderós ens acompanya, està al nostre costat i vetlla per nosaltres. Ell farà el que ens proposem, perquè al capdavant és obra seva; ho farà potser d'una manera diferent, però més fecunda.

«Quan t'abandonis de veritat en el Senyor, aprendràs a acontentar-te amb allò que vingui, i a no perdre la serenitat, si les tasques —a pesar d'haver-hi posat tot el teu esforç i els mitjans oportuns— no surten al teu gust... Perquè hauran «sortit» com li convé a Déu que surtin»[17].

Conrear el «sentit de la filiació divina»

Sant Josepmaria, convé notar-ho, no assenyalava com a fonament de l'esperit de l'Opus Dei la filiació divina, sinó el sentit de la filiació divina. No n'hi ha prou de ser fills de Déu, sinó que hem de saber-nos fills de Déu, de manera tal que la nostra vida adquireixi aquest sentit. Tenir aquesta seguretat al cor és el fonament més sòlid; la veritat de la nostra filiació divina esdevé llavors en una cosa operativa, amb repercussions concretes en la nostra vida.

Per conrear aquest sentit, és bo aprofundir en aquesta realitat amb el cap i amb el cor. Amb el cap, primer, meditant en la pregària els passatges de l'Esriptura que parlen de la paternitat de Déu, de la nostra filiació, de la vida dels fills de Déu. Aquesta meditació pot rebre llum dels molts textos de sant Josepmaria sobre la nostra condició de fills de Déu [18], o de les reflexions d'altres sants i escriptors cristians [19].

Amb el cor podem aprofundir en la nostra condició de fills de Déu acudint al Pare confiadament, abandonant-nos en el seu Amor, actualitzant amb o sense paraules la nostra actitud filial, i procurant tenir sempre present l'Amor que Ell ens té. Una manera de fer-ho és acudir a Ell amb breus invocacions o jaculatòries. Sant Josepmaria suggeria: «Digues-li Pare molts cops el dia, i digues-li ara mateix —estant tot sol, en el teu cor— que l'estimes,

que l'adores: que sents l'orgull i la força d'ésser fill seu» [20]. També podem acudir a alguna breu oració que ens ajudi a afrontar la jornada des de la seguretat de sentir-nos fills de Déu, o a acabar-la, amb agraïment, contrició i esperança. El Papa Francesc proposava aquesta als joves: «"Senyor, et dono gràcies perquè m'estimes; estic segur que m'estimes; fes que m'enamori de la meva vida". No dels meus defectes, que cal corregir, sinó de la vida, que és un gran regal: és el temps per estimar i ser estimat»[21].

Tornar a la llar del Pare

S'ha descrit la família com «el lloc al qual es torna», on trobem reparació i descans. Ho és de manera particular quant a «santuari de l'amor i de la vida» [22], com li agradava dir a sant Joan Pau II. Allà retrobem l'Amor que dóna sentit i vàlua a la nostra vida, perquè està en el seu mateix origen.

De la mateixa manera, sentir-nos fills de Déu ens permet tornar a Ell confiadament quan estem cansats, quan ens han tractat malament o ens sentim ferits... o també quan li hem ofès. Tornar al Pare és una altra manera de viure en aquesta actitud d'«abandó esperançat». Convé meditar sovint la paràbola del pare que tenia dos fills, recollida per sant Lluç (Cfr. Lc 15,11-32): «Déu ens espera, com el pare de la paràbola, amb els braços oberts, encara que no ho meresquem. No hi fa res, el nostre deute. Com en el cas del fill pròdig, només ens cal obrir el cor, sentir enyorament de la llar del nostre Pare, i que ens meravellem i ens alegrem davant el do que Déu ens fa de poder-nos anomenar i d'ésser, malgrat tanta manca de correspondència per la nostra banda, veritablement fills seus». [23]

Aquell fill potser tot just va pensar en el dolor que havia causat al seu Pare:

sobretot enyorava el bon tracte que rebia a la casa paterna (cfr. Lc 15,17-19). Es dirigeix cap allà amb la idea de no ser més que un servent entre d'altres. No obstant això, el seu pare el rep -¡surt al seu encontre, se li llança al coll i l'omple de petons! - recordant-li la seva identitat més profunda: és el seu fill. De seguida disposa que li tornin els vestits, les sandàlies, l'anell ... els senyals d'aquesta filiació que ni tan sols el seu mal comportament podia esborrar. «Al capdavall es tractava del propi fill i tal relació no podia ser alienada, ni destruïda per cap comportament» [24].

Encara que de vegades puguem veure Déu com a un Amo del qui som servents, o com un fred jutge, Ell es manté fidel a l'Amor de Pare. La possibilitat d'apropar-nos a Ell després d'haver caigut és sempre una ocasió magnífica per descobrir-lo. Ahora, això ens revela la nostra

pròpia identitat. No es tracta només que Ell hagi decidit estimar-nos, perquè sí, sinó que veritablement som —per gràcia— fills de Déu. Som fills de Déu i res, ni ningú, podrà robar-nos mai aquesta dignitat. Ni tan sols nosaltres mateixos. Per això, davant la realitat de la nostra debilitat i del pecat —conscient i voluntari— no deixem que ens envaeixi la desesperança. Com assenyalava sant Josepmaria, «aquesta conclusió, però, no és pas l'última paraula. L'última paraula la diu Déu, i és la paraula del seu amor salvador i misericordiós i, per tant, la paraula de la nostra filiació divina»[25].

Ocupats en estimar

El sentit de la filiació divina ho canvia tot, com va canviar la vida de sant Josepmaria quan va descobrir inesperadament aquest Mediterrani. Què n'és de diferent la vida interior

quan, en lloc de basar-la en els nostres avenços o en els nostres propòsits de millora, la centrem en l'Amor que ens precedeix i ens espera! Si un dóna prioritat al que ell mateix fa, la seva vida espiritual gira gairebé exclusivament al voltant de la millora personal. A la llarga, aquesta manera de viure no només arrisca amb deixar-se l'amor de Déu oblidat en una cantonada de l'ànima, sinó també amb portar al desànim, perquè es tracta d'una lluita en la qual un està sol davant el fracàs.

Quan, en canvi, ens centrem en el que Déu fa, en deixar-nos estimar cada dia per ell, acollint diàriament la seva Salvació, la lluita adquireix un altre tremp. Si sortim vencedors, s'obrirà pas amb gran naturalitat l'agraïment i la lloança; si caiem derrotats, el nostre tracte amb Déu consistirà a tornar confiadament al Pare, demanant perdó i deixant-nos abraçar per Ell. S'entén així que «la

filiació divina no és una virtut particular, que tingui els seus propis actes, sinó la condició permanent del subjecte de les virtuts. Per això no es obra com a fill de Déu amb unes accions determinades: tota la nostra activitat, l'exercici de les nostres virtuts, pot i ha de ser exercici de la filiació divina»[26].

No hi ha derrota per a qui desitja acollir cada dia l'Amor de Déu. Fins i tot el pecat pot convertir-se en ocasió de recordar la nostra identitat de fills i de tornar al Pare, que insisteix a sortir al nostre encontre clamant: «Fill, fill meu!». D'aquesta mateixa consciència naixerà —com naixia en sant Josepmaria— la força que necessitem per tornar a caminar darrere del Senyor: «Sé que vosaltres i jo, decididament, amb la resplendor i l'ajuda de la gràcia, veurem què és allò que cal cremar, i ho cremarem; què és allò que cal arrencar, i ho arrencarem; què ens cal donar, i ho

donarem»[27]. Però ho farem sense aclaparament, i sense desànim, procurant no confondre l'ideal de la vida cristiana amb el perfeccionisme [28]. Viurem, així, pendants de l'Amor que Déu ens té, ocupats en estimar. Serem com fills petits que han descobert una mica l'amor del seu Pare, i volen agrair-li de mil maneres i correspondre amb tot l'amor —poc o molt— que són capaços d'expressar.

Lucas Buch

[1] F. Ocariz, Carta pastoral, 14-II-2017, n. 30.

[2] *Ibidem*. Cfr. Sant Josepmaria, *Camí*, n. 961; *Amics de Déu*, n. 239.

[3] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 97.

[4] Sant Josepmaria, *Forja*, n. 540.

[5] Santa Caterina de Siena, *Diálogo*, c. 167.

[6] Sant Ciril de Jerusalem, *Catequesis* 16, 16.

[7] Sant Josepmaria, Meditació del 24-XII-1969 (a A. Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, vol. 1, Rialp, Madrid 1997, p. 390).

[8] Sant Josepmaria, *Apunts íntims*, n. 1637 (a A. Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, vol. 1, p. 465).

[9] *És Crist que passa*, n. 64.

[10] Francesc, Homilia en la Missa d'inici del pontificat, 19-III-2013.

[11] Francesc, Homilia, 31-VII-2016.

[12] Benet XVI, Homilia en la Missa d'inicio del pontificat, 24-IV-2005.

[13] Sant Josepmaria, *Carta 25-I-1961*, n. 54 (en E. Burkhart, J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de San Josemaría*, vol. 2, Rialp, Madrid 2013, p. 20, nota 3).

[14] Sant Josepmaria, Apunts de la predicació, 6-VII-1974, en E. Burkhart, J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de San Josemaría*, vol. 2, p. 108.

[15] F. Ocáriz, Carta pastoral, 14-II-2017, n. 8.

[16] *Amics de Déu*, n. 143.

[17] Sant Josepmaria, *Solc*, n. 860.

[18] Cfr. p.ej. F. Ocáriz, “Filiación divina” a *Diccionario de san Josemaría Escrivá de Balaguer*, Monte Carmelo, Burgos 2013, pp. 519-526.

[19] L'any jubilar de la Misericòrdia ha permès redescobrir a alguns d'ells. Cfr. Pontificio Consejo para la

Promoción de la Nueva
Evangelización, *Misericordiosos
como el Padre. Subsidios para el
Jubileo de la Misericordia 2015-2016.*

[20] *Amics de Déu*, n. 150.

[21] Francesc, Homilia, 31-VII-2016.

[22] Sant Joan Pau II, Homilia, 4-
V-2003.

[23] *És Crist que passa*, n. 64.

[24] Sant Joan Pau II, Enc. *Dives in
Misericordia* (30-XI-1980), n. 5.

[25] *És Crist que passa*, n. 66.

[26] F. Ocáriz – I. de Celaya, *Vivir
como hijos de Dios*, Eunsa, Pamplona
1993, p. 54.

[27] *És Crist que passa*, n. 66.

[28] Cfr. F. Ocáriz, Carta pastoral, 14-
II-2017, n. 8.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/nous-
mediterranis-i-aquella-primera-oracio-
de-fill-de-deu/](https://opusdei.org/ca-ad/article/nous-mediterranis-i-aquella-primera-oracio-de-fill-de-deu/) (06/04/2025)